



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)
SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)
SSN Marek Siwek

w sprawie **M. R.**,
skazanego z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu
narkomanii
po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2024 r. w Izbie Karnej,
na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),
kasacji wniesionej na niekorzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego
od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Radziejowie
z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt II K 79/23

**uchyla zaskarżony wyrok w części, w której nie zawiera on
rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego - świadczenia
pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz
Pomocy Postpenitencjarnej, którego zastosowanie było
obligatoryjne i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Radziejowie do ponownego rozpoznania.**

Antoni Bojańczyk Zbigniew Kapiński Marek Siwek

UZASADNIENIE

M. R. został oskarżony o to, że w dniu 29 stycznia 2023 r. w S., gm. O., pow. R., wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii posiadał substancję psychotropową w postaci metamfetaminy w ilości 1,17 grama brutto, którą to substancję zabezpieczono przy nim, a nadto w dniu 30 stycznia 2023 r. wskazał, że w mieszkaniu przy ul. [...] w R., które wynajmował, posiada substancję psychotropową w postaci metamfetaminy w ilości 74,46 grama brutto, która została zabezpieczona, tj. łącznie 75,63 grama brutto, która stanowi znaczną ilość, tj. o czyn z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Sąd Rejonowy w Radziejowie, wyrokiem z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt II K 79/23, uznał M. R. za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, wyczerpującego znamiona występkę z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i za jego popełnienie na podstawie ww. przepisu wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności (*pkt 1*), której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 3 lata (*pkt 2*), a w okresie próby oddał oskarżonego pod dozór kuratora sądowego (*pkt 3*), zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby (*pkt 4*) oraz zobowiązał go w okresie próby do powstrzymywania się od używania substancji psychotropowych i środków odurzających (*pkt 5*). Ponadto sąd ten orzekł od M. R. na rzecz Stowarzyszenia, ul. N., [...]W. nawiązkę na cele zapobiegania i zwalczania narkomanii w wysokości 1.290 zł (*pkt 6*) oraz przepadek na rzecz Skarbu Państwa zabezpieczonych dowodów rzeczowych w postaci: woreczka foliowego z zapięciem strunowym z zawartością metamfetaminy o wadze 0,53 grama, woreczka foliowego z zapięciem strunowym z zawartością metamfetaminy o wadze 1,2 grama, woreczka foliowego z zapięciem strunowym z zawartością metamfetaminy o wadze 74,4 grama, opisanych w wykazie dowodów rzeczowych nr 54/23, 69/23, 70/23 na k. 337, 339v, 340, przechowywanych w SSPIŚO WK KWP B. (*pkt 7*), a także orzekł o kosztach sądowych (*pkt 8*) (k. 370 akt sprawy II K 79/23).

Orzeczenie to zapadło w wyniku uwzględnienia przez sąd *meriti* w całości złożonego przez obrońcę oskarżonego i zaakceptowanego przez oskarżonego M. R., wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego (art. 387 § 1 k.p.k.), któremu to wnioskowi nie sprzeciwił się obecny na

rozprawie prokurator (protokół k. 367-369 akt sprawy II K 79/23). Uprawomocniło się w dniu 18 maja 2023 r. (k. 370 i 373 akt sprawy II K 79/23) wobec niezaskarżenia go przez strony postępowania.

Od powyższego wyroku kasację na niekorzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny.

Zaskarżył go w części dotyczącej nieorzeczenia o obligatoryjnym środku karnym, o którym mowa w art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 387 § 2 i 3 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r. w zw. z art. 387 § 1 k.p.k., polegające na niezasadnym uwzględnieniu wadliwego wniosku obrońcy oskarżonego M. R., zaakceptowanego przez oskarżonego, o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie określonej kary, środków karnych i przepadku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, mimo iż wniosek ten został sformułowany z rażącą obrazą przepisu prawa materialnego - art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 t.j.), albowiem nie zawierał postulatu orzeczenia wobec oskarżonego jako sprawcy występkę z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 1.000 zł podczas, gdy stosownie do brzmienia wymienionego przepisu art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, orzeczenie ww. środka w wysokości od 1.000 do 60.000 zł jest obligatoryjne w sytuacji skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 53 ust. 1, 1a lub 2, art. 55 ust. 1, 2 lub 3, art. 56 ust. 1, 2 lub 3, art. 58 ust. 1 lub 2, art. 59 ust. 1, 2 lub 3, art. 61, art. 62 ust. 1 lub 2, art. 62b ust. 2, art. 63 ust. 1, 2 lub 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W konkluzji kasacji skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Radziejowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniesiona na niekorzyść skazanego kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, w związku z czym mogła być w całości uwzględniona na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Rację ma skarżący przyjmując, że w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia przepisów wskazanych w zarzucie kasacji, co z uwagi na charakter tych uchybień i ich następstwa - miało istotny wpływ na treść wyroku.

Naruszenia (uchybień) przepisów postępowania i prawa materialnego wynikały z uwzględnienia wadliwego wniosku obrońcy M. R., zaakceptowanego przez oskarżonego, o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie określonej kary, środków karnych i przypadku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, pomimo tego, iż wniosek ten nie zawierał postulatu rozstrzygnięcia w zakresie orzeczenia wobec oskarżonego jako sprawcy zarzucanego mu występku, środka karnego, którego orzeczenie było obligatoryjne.

Jak wynika z protokołu rozprawy głównej z dnia 10 maja 2023 roku (k. 368 akt sprawy II K 79/23) obrońca M. R. (za zgodą tego oskarżonego) wystąpił z wnioskiem o wydanie wobec M. R. wyroku skazującego i wymierzenie za zarzucany mu akt oskarżenia występku kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres 3 lat tytułem próby, oddanie oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora (art. 73 § 1 k.k.), orzeczenie wobec oskarżonego: obowiązku informowania kuratora o przebiegu okresu próby (art. 72 § 1 pkt 1 k.k.), obowiązku powstrzymywania się od używania substancji psychotropowych i środków odurzających (art. 72 § 1 pkt 5 k.k.), nawiązki w kwocie 1.290 zł (art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii), przypadku dowodów rzeczowych w postaci narkotyków (art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii) oraz obciążenie oskarżonego kosztami sądowymi. Obecny na rozprawie prokurator nie sprzeciwił się temu wnioskowi (art. 387 § 2 w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2023 r.).

W tej sytuacji, sąd *meriti* uznając M. R. za winnego popełnienia występku z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zarzucanego mu aktem oskarżenia i dzieląc proponowane przez obrońcę M. R. we wniosku rozstrzygnięcia, zaakceptowane przez oskarżonego i prokuratora, pominął jednak treść przepisu art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu

narkomanii w brzmieniu: „w razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w art. 53 ust. 1, 1a lub 2, art. 55 ust. 1, 2 lub 3, art. 56 ust. 1, 2 lub 3, art. 58 ust. 1 lub 2, art. 59 ust. 1, 2 lub 3, art. 61, art. 62 ust. 1 lub 2, art. 62b ust. 2, art. 63 ust. 1, 2 lub 3 (ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – przyp. SN) sąd orzeka świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 Kodeksu karnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości co najmniej 1 000 złotych, do wysokości 60 000 złotych”, który z dniem 1 stycznia 2023 r. wszedł w życie (dodany przez art. 12 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 1855)). Przepis ten więc obowiązywał zarówno w dacie popełnienia przez M. R. zarzucanego mu czynu z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. w dniu 29 i 30 stycznia 2023 r.), jak i w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy w Radziejowie (tj. w dniu 10 maja 2023 r.). Sąd pierwszej instancji zobowiązany był zatem równocześnie orzec, wobec tego oskarżonego środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości od co najmniej 1.000 zł do 60.000 zł.

Zaniechanie orzeczenia wskazanego wyżej środka karnego i w konsekwencji zaakceptowanie wadliwego wniosku obrońcy oskarżonego M. R. o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie określonej kary, środków karnych i przypadku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego, nakazuje przyjąć, że sąd *meriti* nie sprostął obowiązкови zastosowania środka karnego, o którym stanowi przepis art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, a którego orzeczenie mając na względzie charakter czynu przypisanego oskarżonemu, było obligatoryjne. Czyn przypisany M. R., wyczerpujący znamiona występku z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zarzucany aktem oskarżenia, bezspornie należał do kategorii przestępstw objętych powyższą regulacją. Toteż orzeczenie wobec oskarżonego określonego w art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii środka karnego było w przedmiotowej sprawie obligatoryjne. W konsekwencji sąd *meriti* – jak słusznie wskazuje autor kasacji – zgodnie z art. 387 § 3 k.p.k., zobowiązany był do uzależnienia uwzględnienia wniosku od dokonania w nim w powyższym zakresie stosownej zmiany, tak aby przedstawiona we wniosku propozycja wymiaru kary,

środków karnych odpowiadała przepisom prawa materialnego. Tymczasem sąd orzekający *in merito* nie wywiązał się z ciążących na nim obowiązków i wydając wyrok zgodny z wnioskiem złożonym w trybie art. 387 § 1 k.p.k., dopuścił się rażącej obrazy przepisów prawa karnego procesowego w postaci art. 387 § 2 i 3 k.p.k., co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku z rażącą obrazą przepisu prawa materialnego - art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Tym samym jako oczywisty jawi się wpływ stwierdzonych, opisanych powyżej, niewątpliwie rażących, naruszeń przez Sąd Rejonowy w Radziejowie prawa (procesowego i materialnego) na treść zaskarżonego wyroku. Doprowadziły one bowiem do niezasadnego uwzględnienia wadliwego wniosku obrońcy oskarżonego M. R. o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie określonej kary, środków karnych i przepadku bez przeprowadzenia postępowania dowodowego mimo, iż we wniosku tym zaniechano postulowania rozstrzygnięcia o środku karnym, którego orzeczenie było obligatoryjne. W konsekwencji doszło do nieuzasadnionych i niesłusznych pozytywnych skutków rozstrzygnięcia w zakresie represji karnej stosowanej wobec oskarżonego jako sprawcy jednego z enumeratywnie wymienionych w art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii przestępstw, skierowanych przeciwko zdrowiu publicznemu, co jednocześnie nie zapewniło spełnienia celów przewidzianych przed karą w zakresie indywidualnego, jak i społecznego jej oddziaływania.

Dlatego też konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie braku określonego rozstrzygnięcia (tj. braku rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, art. 518 k.p.k. w zw. z art. 425 § 2 zd. drugie k.p.k.; zob. uchwała pełnego składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt I KZP 21/14, LEX nr 1828151) i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Radziejowie. Procedując powtórnie w granicach w jakich nastąpiło przekazanie (art. 442 § 1 k.p.k.) sąd *meriti* uwzględni poczynione powyżej uwagi i rozstrzygnie w przedmiocie środka karnego, bacząc na treść dyspozycji art. art. 70 ust. 4a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii charakteru środka karnego. Wystarczające przy tym jest wydanie orzeczenia odnoszącego się do środka karnego, którego nie orzeczono. Pozostałe

elementy zaskarżonego przez Prokuratora Generalnego wyroku Sądu Rejonowego w Radziejowie nie wymagają bowiem — na co zasadnie wskazuje się w nadzwyczajnym środku zaskarżenia — dokonywania jakichkolwiek interwencji procesowych.

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Marek Siwek

[PGW]

[ms]